

A NATURA 2000 TERÜLETEKEN ELKÖVETETT JOGSÉRTÉSEK ELLENI ÜGYÉSZI FELLÉPÉS LEHETŐSÉGEI

**MAGYAR IGAZSÁGÜGYI AKADÉMIA
BUDAPEST**

2019. MÁRCIUS 28.

Készítette: Dr. Kovács Attila

AZ ÜGYÉSZ SZEREPE A TERMÉSZETVÉDELEMBEN

Tvt. 60. §

- Az ügyészség a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint jár el a természeti területek, értékek, különösen a védett természeti területek és értékek a Büntető Törvénykönyvben tilalmazott módon való megsértése esetén.

AZ ÜGYÉSZ SZEREPE A TERMÉSZETVÉDELEMBEN

- Természeti érték, terület, valamint védett természeti terület veszélyeztetése, károsítása esetén az ügyész keresetet indíthat a tevékenységtől való eltiltás, illetőleg a tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt.
- Az ügyészség az irányadó jogszabályok szerint közreműködik a természetvédelmi hatóságok eljárásai és döntései törvényességének biztosításában.

TERMÉSZETKÁROSÍTÁS

242. § (1) Aki

- a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,
- b) védett élő szervezet vagy az Európai Unióban természetvédelmi szempontból jelentős növény- vagy állatfaj egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,
- c) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen **megszerzi, tartja**, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja, azzal **kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja**, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

TERMÉSZETKÁROSÍTÁS

243. § (1) Aki Natura 2000 területet, védett barlangot, védett természeti területet vagy védett élő szervezetek életközösségét, illetve azok élőhelyét **jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja**, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás a Natura 2000 terület, a védett barlang, a védett természeti terület vagy a védett élő szervezetek életközössége, illetve azok élőhelye **jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza**.

VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

- **nemzeti park**
- **tájvédelmi körzet**
- **természetvédelmi terület**
- **természeti emlék**
- **forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár (Tvt. 23. § (2) bekezdése)**

NATURA 2000 TERÜLET

Natura 2000 terület (európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület): külön jogszabályban meghatározott

- különleges madárvédelmi terület,
- különleges természetmegőrzési, valamint
- kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek kijelölt terület, illetve
- az Európai Unió által jóváhagyott különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

NATURA VÉDETTség

1. Tvt. 41/A. § (1) A Natura 2000 területeket a Kormány jelöli ki és teszi közzé, valamint határozza meg az e területekre vonatkozó szabályokat:
275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet, 269/2007. (X. 18..) Korm. rendelet, 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet
2. A Natura 2000 területeken lévő földrészleteket a miniszter hirdeti ki: 14/2010. (V. 11.). KvVM rendelet

NATURA VÉDETTség

➤ 275/2004-es Korm. rendelet

4. § (1) A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának ***célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.***

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK

1. TENGERPARTI ÉS SÓTŰRŐ NÖVÉNYZETTEL BORÍTOTT ÉLŐHELYEK

11. Nyílt tengeri és árapályos területek

12. Tengerparti sziklák, kavicsos és köves partok

13. Atlanti-partvidéki és szárazföldi sós mocsarak és rétek

14. Mediterrán és meleg atlanti-partvidéki sós mocsarak és rétek

16. Boreális balti szigetvilág, tengerparti és emelkedésben lévő (szárazulattá váló) területek

2. TENGERPARTI HOMOKDŰNÉK ÉS SZÁRAZFÖLDI DŰNÉK

21. Atlanti, északi-tengeri és balti partvidékek parti dűnéi

22. A mediterrán partvidék dűnéi

23. Idős és kilúgozódott szárazföldi dűnék

3. ÉDESVÍZI ÉLŐHELYEK

31. Állóvizek

32. Folyóvizek és vízfolyások természetes vagy féltermészetes dinamikájú szakaszai (kis, közepes vagy nagy mederrel), amelyekben a víz minősége nem mutat jelentős romlást

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK

4. MÉRSÉKELT ÖVI FENYÉREK ÉS CSERJÉSEK

5. SZKLEROFIL CSERJÉSEK (MATORRAL)

51. Szubmediterrán és mérsékelt övi cserjések

52. Mediterrán fás matorral

53. Meleg mediterrán- és elősztyeppcserjés

54. Phrygana

6. TERMÉSZETES ÉS FÉLTERMÉSZETES GYEPEK

61. Természetes gyepek

62. Féltermészetes száraz gyepek és alacsony cserjések

63. Szklerofil legelőerdők („dehesas”)

64. Féltermészetes, magasfüvű nedves rétek

65. Mezofil gyepek

7. DAGADÓLÁPOK, ÁTMENETI LÁPOK ÉS RÉTLÁPOK

71. Savanyú tőzegmohalápok

72. Meszes lápok

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK

8. SZIKLÁS ÉLŐHELYEK ÉS BARLANGOK

81. Sziklatörmelék-lejtők

82. Sziklás lejtők sziklanövényzettel

83. Egyéb sziklás élőhelyek

9. ERDŐK

90. Európa boreális erdői

91. Európa mérsékelt övi erdői

92. Mediterrán lombhullató erdők

93. Mediterrán keménylombú erdők

94. Mérsékelt övi hegyvidéki tűlevelű erdők

95. Mediterrán és makaronéziai hegyvidéki tűlevelű erdők

POLGÁRI JOGI FELELŐSSÉG

Tvt. 81. § (1) Az, aki a természet védelmére vonatkozó *jogszabályokat*, egyedi hatósági előírásokat **megszegve** kárt okoz, a kárt a Polgári Törvénykönyv fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni.

(2) A természet védelmének szabályai megszegésével okozott kár ***magában foglalja:***

- a) a tényleges vagyoni kárt,
- b) az elmaradt hasznot,
- c) a károkozás felszámolásával kapcsolatban felmerült indokolt költséget,
- d) a természeti állapot és minőség károsodásából eredő, illetve
- e) a társadalom, annak csoportjai vagy az egyének életkörülményeinek romlásában kifejeződő nem vagyoni kárt.

POLGÁRI JOGI FELELŐSSÉG

(4) A (2) bekezdés e) pontja alapján a társadalom vagy csoportjainak életkörülményei romlásából fakadó nem vagyoni kár megtérítése iránt keresetet az ügyész indíthat [60. § (2) bekezdés] és a megítélt kártérítést a miniszter által vezetett minisztériumnak a természetvédelmi kártérítések megfizetésére létrehozott folyószámlájára kell megfizetni. A befolyt kártérítés összege kizárólag természetvédelmi célok, feladatok megvalósítására, támogatására használható fel.

TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG

80. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával

- a) a természet védelmét szolgáló **jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti;**
- b) a védett természeti értéket jogellenesen **veszélyezteti, károsítja, elpusztítja,** vagy védett természeti terület **állapotát, minőségét jogellenesen veszélyezteti, rongálja, abban kárt okoz;**
- c) a védett természeti területet, továbbá barlangot **jogellenesen megváltoztatja, átalakítja, illetve azon vagy abban a védelem céljával össze nem egyeztethető tevékenységet folytat;**
- d) a védett élő szervezet, életközösség élőhelyét, illetőleg élettevékenységét **jelentős mértékben zavarja;**
- e) a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, hozzájárulásához kötött tevékenységet **engedély, hozzájárulás nélkül vagy attól eltérően végez**

Köszönöm a figyelmet!

